

Fra: Guro Glærum Kleppe <Guro-Glaerum.Kleppe@spesialenheten.no>
Sendt: mandag 1. mars 2021 16:47
Til: Anders Prydz Cameron
Emne: Svar på henvendelse om statistikk mm

Det vises til brev fra Barneombudet 5. november 2020 og kontakt pr e-post og telefon med saksbehandler Anders Prydz Cameron. Barneombudet ønsker oversikt over saker Spesialenheten har behandlet som gjelder mindreårige: antall, hva sakene gjelder, hvor mange av disse som er realitetsbehandlet/etterforsket og utfallet av sakene. Som det fremgår under, gir ikke statistikken vår svar på ombudets spørsmål. Det er likevel mulig å finne informasjon som er relevant for ombudets oppgaver innenfor enhetens portefølje, og nedenfor har vi redegjort nærmere for hvilken informasjon og hvordan den er eller kan tilgjengeliggjøres.

Spesialenhetens statistikk er som annen straffesaksstatistikk basert på det anmeldte forhold og hvilke straffebestemmelser saken er etterforsket og avgjort i forhold til. Det betyr at straffesaksstatistikken ikke gir svar på hvor mange saker Spesialenheten har mottatt og avgjort som gjelder mindreårige da disse sakene kan være anmeldt av den mindreårige selv, av politiet eller barnevernet, av foreldre eller av andre. Videre vil sakene kunne være registrert som avgjort i forhold til ulike straffebestemmelser som f eks tjenestefeil, kroppskrenkelse eller brudd på taushetsplikt.

For Spesialenheten er det viktig å ha åpenhet om hvilke forhold som anmeldes til enheten, og hvordan sakene behandles og avgjøres av oss. Derfor skriver vi anonymiserte sammendrag i alle saker som vi publiserer på våre nettsider. Nettopp fordi straffesaksstatistikken ikke alltid gir et godt utgangspunkt for å gjenfinne saker eller sakstyper, legger vi vekt på å skrive sammendragene slik at de kan brukes til dette. I vår interne rutine for skiving av sammendrag, er det listet opp ord som skal tas inn i sammendraget dersom saken gjelder dette. «Mindreårig» er ett av ordene på listen. Det innebærer at en søk i sammendragene på ordet «mindreårig» vil gi et relativt godt bilde av hvilke saker vi har behandlet som gjelder mindreårige. Vi kan imidlertid ikke garantere at det gir en fullstendig oversikt.

Spesialenheten skriver vedtak i alle saker, uavhengig av om saken har vært etterforsket eller ikke. Det betyr at i alle saker fattes det et påtalevedtak hvor det redegjøres for hva som er anmeldt, hvilke undersøkelser eller etterforskning som er gjennomført, hvilket faktum Spesialenheten legger til grunn og en rettslig begrunnelse for avgjørelsen. Straffesaksdokumenter er i utgangspunktet taushetsbelagte, og det gjelder også påtalevedtakene i våre straffesaker. Journalister, studenter, interesseorganisasjoner og andre som henvender seg til Spesialenheten med interesse for et saksfelt eller enkeltsaker, vil som regel bli bedt om å søke i sammendragene etter den informasjonen de ser etter. Dersom søkene gir grunnlag for å be om ytterligere informasjon i en eller flere saker, vil det mange ganger etter en konkret vurdering bli gitt innsyn i anonymisert påtalevedtak. Spesialenheten praktiserer meroffentlighet ved å publisere anonymiserte vedtak i saker med stor allmenn interesse på våre hjemmesider.

Det er straffeprosessloven som regulerer Spesialenhetens etterforskning- og påtalevirksomhet, og det er gitt få særregler for enhetens straffesaksbehandling. I påtaleinstruksen § 34-7 annet ledd er det imidlertid bestemt at dersom det gjennom anmeldelse eller under enhetens etterforskning, kommer frem forhold som tilsier at saken bør vurderes administrativt, skal sjefen for Spesialenheten sende saken til berørt politimester eller annen rett instans. At saken sendes til administrativ vurdering, er mao ikke en egen avgjørelseskode. Uavhengig av om saken avgjøres med henleggelse eller straffereaksjon, kan det ha kommet fram opplysninger under enhetens behandling av saken som gir grunnlag for administrativ vurdering. I enkelte saker kan det være noe å lære av anmeldelsen i seg selv. I andre saker har det kommet frem forhold under etterforskningen som f eks gjør at politimesteren bør vurdere om opplæring eller rutiner må endres. Det kan også være forhold som bør vurderes administrativt i forhold til enkeltpersoner.

Det fremgår av årsrapporten at Spesialenheten i 2020 sendte 57 saker til administrativ vurdering. For Barneombudet kan det være av interesse at noen av disse dreier seg om politiets håndtering av mindreårige. På våre hjemmesider finner dere sammendrag bl.a. i sak 324/19 hvor det fremgår at saken ble henlagt for anmeldte tjenestepersoner,

men spørsmålet om håndtering av mindreårige og bevissthet om samtaler/uformell prat forut for avhør ble sendt til administrativ vurdering. Sak 773/19 er eksempel på en annen sak som gjelder en mindreårig og som er sendt til administrativ vurdering. Anmeldelsen gjelder politiets opptreden i forbindelse med bistand til barnevernet. Saken ble henlagt for involverte tjenestepersoner, men Spesialenheten mente at det kan være av stor betydning for den enkelte at politiet er bevisst betydningen det kan å ha å bruke tilgjengelig sivile patruljer. Problemstillingen ble sendt politimesteren for administrativ gjennomgang og erfaringslæring.

Dersom dere skulle ha spørsmål til det vi har skrevet her, ønsker innsyn i saker som dere finner interessante i sammendragene eller har andre spørsmål, vil vi gjerne bidra. Ta direkte kontakt med undertegnede eller send henvendelse til post@spesialenheten.no.

Med vennlig hilsen

Guro Glærum Kleppe

Assisterende sjef

Spesialenheten for politisaker

Postboks 93, 2301 Hamar

Tlf: 62 55 61 00

Fax: 62 55 61 02

www.spesialenheten.no

